

Ansvar inom forskning

Styrdokument Örebro universitet

Kategori: Riktlinje

Ärendenummer: ORU 2024/04485

Beslutsfattare: Rektor

Fastställt: 2024-06-18

Dokumentansvarig: Fakultetskansliet

Bakgrund

Inom vetenskapssamhället är det allmänt accepterat att forskning är ett gemensamt, internationellt arbete mellan individer och forskargrupper. Därutöver finns det etiska principer och ansvarsområden som gäller specifikt för individer, grupper och forskningshuvudmän (till exempel ALLEA:s *European code of conduct for research integrity*). Denna riktlinje presenterar grundprinciper som gäller vid genomförandet av forskning i syfte att skapa tydlighet i hur ansvarsfördelningen inom forskning ska tolkas och tillämpas vid Örebro universitet

Forskning omfattar enskilda och samlade steg i en forskningsprocess, det vill säga planering, genomförande och rapportering av forskning, inklusive arkivering. Exempelvis innefattas genomförande av dataanalyser, utan att man har samlat in data själv eller kommer att ansvara för publikationer, i forskning. Anställda och andra med anknytning till Örebro universitet som utför en del av en forskningsprocess, anses ansvara för sin del av forskningen, oavsett anställningsform. Studenter på grundnivå eller avancerad nivå omfattas inte av riktlinjen, men om en student är anställd som exempelvis forskningsassistent, kan personen betraktas som forskare.

Denna riktlinje för ansvar inom forskning består av två delar: först grundprinciper som beskriver hur ansvar för forskning fördelas, och sedan en bilaga över aktuella lagar, riktlinjer med mera som berör olika delar av forskningsverksamheten. Bilagan är inte uttömmande och kan kompletteras med ämnes- och områdesspecifika lagar, regler och riktlinjer.

Riktlinjen kompletteras med en delegation i delegationsordningen som tydliggör att ansvaret för att forskning vid institutionen följer gällande regelverk ligger på prefekt. Prefektens ansvar enligt delegation handlar om att ha övergripande ansvar, medan denna riktlinje förtydligar enskilda forskares ansvar att förhålla sig till gällande regelverk.

Grundprinciper

1. Att aktuell lagstiftning och regelverk om forskning samt principer för god sed i forskning följs är en gemensam angelägenhet för den som utför forskning, forskargrupper och forskningshuvudmannen, det vill säga Örebro universitet.
2. Den enskilda forskaren ska följa aktuella principer för god forskningssed och de regler och riktlinjer som reglerar forskningen.
3. Vid internationella forskningssamarbeten ansvarar den enskilda forskaren för att samarbetsprojekt inte strider mot aktuella riktlinjer, lagar, förordningar och principer som gäller vid Örebro universitet och i Sverige.
4. Den som är antagen till utbildning på forskarnivå (doktorand eller licentiand) befinner sig i en utbildningssituation och har ett begränsat formellt ansvar. Formellt ansvar för etikprövning ligger hos huvudhandledaren.

5. Ansvar för att tillhandahålla behövlig infrastruktur, resurser och utbildningsinsatser till forskare (som individ och som grupp) ligger hos universitetet. Yttersta ansvaret för forskningen ligger dock hos forskaren.

Bilaga: förteckning över aktuell lagstiftning och regelverk

God forskningssed

1. Lag (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning
2. ALLEA The European Code of Conduct for Research Integrity, 2023
3. Lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor
4. Djurskyddslag (2018:1192)
5. Övriga riktlinjer som styr över delar eller helheten av forskningen, såsom Helsingforsdeklarationen, Vancouver guidelines.

Open science & data/materialhantering

6. Universitetets informationspolicy och därtill hörande riktlinjer
7. Open Science/FAIR principles
8. Dataskyddsförordningen och nationella kompletterande reglering till EU:s dataskyddsförordning, och dataskyddslagen (2018:218).
9. Biobankslag (2023:38)

Förvaltning

10. Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
11. Arkivlagen (1990:782)
12. Förvaltningslagen (2017:900)

Export/import

13. Lag (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd
14. The Nagoya Protocol